

סיכום שנת פעילות משותפת בין רשות נחל הקישון לחברה להגנת הטבע, שנה"ל תשע"ג

שיתוף הפעולה בין רשות נחל הקישון לקהילת חיפה של החברה להגנת הטבע הינו ותיק ומתחזק משנה לשנה. מטרתו העיקרית להגביר את מודעות הציבור לתהליך השיקום של הנחל ולעודד פעילות פנאי בפארק הקישון. שותפות זו מקדמת פעילויות חינוך, הסברה ופנאי בשטחים הפתוחים שלאורך הנחל, במסגרות פורמאליות ובלתי פורמאליות מגוונות. הפעילויות מיועדות לציבור הרחב ופונות למגוון קהלים: ילדי הגיל הרך, תלמידים, צוותי הוראה, סטודנטים, משפחות, אזרחים ותיקים צוותים מקצועיים, בעלי צרכים מיוחדים וכו'.

שיתוף הפעולה רב השנים בין רשות נחל הקישון לחלה"ט כולל מס' סוגי פעילויות מרכזיים:

מערכי הסברה על נחל הקישון ותהליך שיקומו במסגרת בתיה"ס

הרצאות חווייתיות, המלוות בהפעלות, תמונות וסרטונים, בנושא נחל הקישון ותהליך שיקומו. ההרצאות מתקיימות בבתי ספר יסודיים, חטה"ב ותיכונים, במגזר היהודי והערבי כאחד. מטרת ההרצאות להביא לידי התלמידים ידע היסטורי אודות המקומי נחל הקישון, לעורר מודעות בקרבם להיבטים הסביבתיים של שיקום נחלים בכלל ונחל הקישון בפרט, כמו גם עידוד תושבי האזור לשימוש בפנינת הטבע הבלתי מוכרת הנמצאת במרחב מחייתם. בשנה"ל תשע"ג התקיימו מפגשים בלמעלה מ-30 כתות בכ-20 מוסדות חינוך שונים, מתוכם 4 בגילאי חטה"ב / תיכון ו-3 בתי"ס במגזר הערבי.

סיורים מודרכים לקבוצות מאורגנות לאורך הנחל

במהלך תשע"ג התקיימו למעלה מעשרים סיורים מודרכים לקבוצות מאורגנות במוקדים שונים לאורך הנחל. בין הקבוצות שהשתתפו: חברי כנס "מדזולוגיה" מטעם עיריית חיפה, המשרד להגנת הסביבה, אוניברסיטת חיפה וחברת מתודיקה, סטודנטים מהפקולטה לניהול באוניברסיטת חיפה, סטודנטים ללימודי סביבה מהאוניברסיטה העברית, קבוצות מאורגנות מטעם עיריית טירת הכרמל, קבוצות בעלי צרכים מיוחדים מטעם "אקים" ו-"מגדל אור", צוות המורים של ביה"ס "יוחנן הקדוש" ותלמידים מבתי ספר בחיפה והסביבה. סה"כ מעל 500 איש השתתפו בסיורים במסגרת זו.

אירועים קהילתיים בפארק מורד הקישון

חג הסוכות בפארק הקישון, שהתקיים בחוה"מ סוכות. באירוע נערכו סיורים לקבוצות רב-גילאיות, סדנת צפרות וטיבוע לכל המשפחה בהנחיית הצפר הוותיק שי אגמון ופינות הפעלה לילדים. לאירוע הגיעו כ-500 איש.

חג האביב בפארק הקישון, שהתקיים בחוה"מ פסח. באירוע נערכו סיורים לקבוצות רב-גילאיות, סדנת תיפוף בטבע לכל המשפחה בהנחיית זוהר כרמלי מחברת "ידיים" והרקדה במרחב הדשא. לאירוע הגיעו כ-1500 איש.

חג השבועות בפארק הקישון, שהתקיים סמוך לחג השבועות. האירוע הונגש לבעלי מוגבלויות ונערכו בו הפעלות מותאמות לנכים, לקויי ראייה ושמיעה. באירוע נערכו סיורים לקבוצות רב-גילאיות, סדנת צפרות וטיבוע לכל המשפחה בהנחיית הצפר הוותיק שי אגמון, מופע מוסיקלי לכל המשפחה בהנחיית גיל בודהדאנה מחברת "אקומוזיק", פינות יצירה ו-"שעת סיפור" לילדים. לאירוע הגיעו למעלה מ-1500 איש.

תכניות חינוכיות שנתיות לבתי"ס

במהלך שנה"ל תשע"ג התקיימו תהליכים חינוכיים שנתיים לאימוץ אתרים לאורך הנחל (פארק מורד הנחל ואפיק הגדורה), בבתי"ס "הטכני של חיל האוויר" (חיפה) ובמסגרת התכנית החינוכית הרחבה בקריית ביאליק.

התכנית **בבית"ס הטכני של חיל האוויר** התקיימה זו השנה השלישית. התכנית כללה שתי קבוצות מנהיגות-סביבתית בגילאי חטה"ב ותיכון. התלמידים למדו על ההיסטוריה של הנחל ותהליך השיקום, סיירו במורד הנחל ובנו מערכי הדרכה לקבוצות מאורגנות. לדברי הילה דנינו, רכזת התכנית מטעם בית"ס הטכני של חיל האוויר: "תכנית המנהיגות, בה התלמידים למדו אודות נחל הקישון ולהדריך טיולים בו, היוותה מקום של מימוש יכולות שונות של התלמידים והתנסות בשדה המציאות של קבלת החלטות והובלת תהליך, באמצעות חקר וגילוי עצמי במתודות מגוונות. בין רשות נחל הקישון והחברה להגנת הטבע ובית הספר, נוצר חיבור עם חזון וערכים משותפים. הפעילות התמקדה בתהליך שבמרכזו הכרת הגורמים בסביבה, התמודדות עם דילמות הכרוכות בסביבה וקבלת החלטות".

במסגרת תהליך חינוכי העוסק בהשבת מים לנחלים בדגש על נחל הקישון עיצבו **תלמידי בית"ס "ריאלי - אחוזה"** כרזות לעידוד המודעות לתהליך שיקום הנחל. התלמידים הציגו את תהליך העבודה ואת תערוכת הכרזות בפני נציגי רשות נחל הקישון, איגוד ערים לאיכות הסביבה מפרץ חיפה והחלה"ט. ברשות הנחל התרשמו מאד מהכרזות ובכוונתם לשלבן במערך ההסברה לציבור. גב' שושי עידן, מנהלת בית"ס: "בפרויקט למדו הילדים לא רק על הקישון, אלא את הקישון. שילוב של למידה ביחד עם הזדמנות לקחת אחריות למה שקורה בסביבה". נעמי קן לי-כרמי, רכזת החינוך של החלה"ט מוסיפה: "בסניף אחוזה של בית"ס הריאלי מתקיימים לימודים מוגברים בנושאי מנהיגות ותקשורת. החיבור בין מאפייניו הייחודיים של בית"ס, לבין ערכי קיימות, חווית פליאה חוץ-כיתתית ועשייה היוצאת לקהילה, הנו בסיס הצלחתו של פרויקט הכרזות, אשר צפוי להימשך גם בשנה"ל תשע"ד".

חינוך לקיימות בדגש על נחל הגדורה – מהלך רשותי ביאליק

שנה"ל תשע"ג היתה שנה פורצת דרך עבור החינוך הסביבתי בקריית ביאליק. יחד עם שיקומו הפיזי של נחל הגדורה והפיכתו ממטרד למשאב התקיימה השנה תכנית חינוך לקיימות בדגש על נחל הגדורה ב-11 מוסדות חינוך ברחבי העיר בהנחיית החברה להגנת הטבע - "ילדים מובילים שינוי". התכנית התקיימה כחלק ממהלך רשותי רחב שנתמך ע"י עיריית קריית ביאליק, המשרד להגנת הסביבה, רשות נחל הקישון ואיגוד ערים מפרץ חיפה לאיכות הסביבה.

בתוכנית השתתפו 6 גנים, 3 בתי"ס יסודיים ו-2 חט"ב והיא כללה הנחיית מורים וגננות, לימודים תוך כיתתיים, סיורים בנחל הגדורה ופעילות אקטיביזם. בתהליך הלמידה הכירו ילדי ותלמידי קריית ביאליק את שירותי המערכת אשר מעניקים הנחלים לסביבתם ואת האיומים התמידיים תחתם הם נמצאים. כדי לעזור בשיקום נחל הגדורה אימצו הילדים והתלמידים את הנחל, בניקיון, בטיפול הנחל ובהעלאת המודעות הציבורית לחשיבות הטיפול בו.

ביום השיא ציינה קריית ביאליק בהפנינג ענק את סיום התוכנית. הפנינג זה היווה נקודת שיא ובמה למאות המשתתפים בתוכנית החינוך הסביבתי של נחל הגדורה והציג את העשייה הסביבתית הרבה של ילדי ותלמידי קריית ביאליק. ההפנינג כלל מתחם פעילויות לגני ילדים אותן הפעילו ילדי בתי הספר ומדריכי החברה להגנת הטבע, טקס במעמד ראש העיר, הצגת התוכנית החינוכית ומופע מוזיקלי של גיל בוהדנה.

טלי סוקניק, מנהלת פרויקטים באגף החינוך בקריית ביאליק: "המדריכים שהגיעו לבתי הספר והגנים בעיר הפגינו יכולות הדרכה גבוהות ומקצועיות התאימו את עצמם לאוכלוסיית התלמידים, הגננות, המורות והמנהלים הביעו שביעות רצון גבוהה מהפרויקט. אני מאד שמחה על שיתוף הפעולה ועל התוצרים אליהם הגענו במהלך השנה ומחכה להמשך העבודה המשותפת עם אישור הפרויקט שנה הבאה".